

Artūrs Gerhards

Artūrs Gerhards dzimis 1926.gada 17.jūnijā, Vecgulbenes pagastā miris 2014.gada 16.jūlijā St.Pēterburgā, Floridā. Tēvs bija *Samiņu Cepla* saimnieks. *Samiņu Ceplis* bija liela lauku saimniecība, kurā atradās arī ķieģeļu un cauruļu ceplis. Tajā strādāja aptuveni 15 cilvēki sezonā. Galvenais ienākumu avots bija ceplī ražotās meliorācijas caurules un ķieģeļi, kas tika pārdoti. Pārējā saimniecība bija pašu vajadzībām, lai varētu nodrošināt visu saimi (ieskaitot kalpus un strādniekus) ar pārtiku. Artūrs pats strādāja cauruļu ražošanā jau no 13 gadu vecuma.

Pēc padomju armijas ienākšanas Latvijā, *Samiņu Cepla* saimnieki vēl varēja palikt savās mājās, bet viņi vairs nebija saimnieki. Armijas vajadzībām tika ražoti ķieģeļi, bet šo darbu noteica un vadīja padomju ieliktenis.

Pēc vācu armijas ienākšanas Latvijā, saimnieki it kā atguva savu statusu, bet nevarēja vairs strādāt agrākajā apjomā, jo nedrīkstēja algot darbaspēku.

16 gadu vecumā Artūru iesauca vācu armijā, kurā viņš nepieteicās un līdz ar to skaitījās dezertieris.

1944.gadā visai ģimenei vajadzēja obligāti evakuēties, un tā nu Gerhardiem nācās atstāt savu *Samiņu Cepli* uz visiem laikiem. Ja būtu palikuši savās mājās, tas nozīmētu izsūtīšanu uz Sibīriju. Tā notika ar Gerhardu radu ģimenēm, kam arī piederēja savi ceplī.

Bēgļu gaitas bija smagas, kājām ejot caur mežiem, slēpjoties, jo, ja viņi tiktu atrasti, tad Artūrs, kā vācu armijas dezertieris, tiktu tūlīt pat nošauts. Artūra ģimene nonāca pie radiem Kurzemē, pēc tam DP (*displaced persons*) nometnē Alt-Gargē, Vācijā (DP jeb dīpīšu nometne – latviešu bēgļu nometne 1946.-1950.gadam Vācijā).

Artūrs iestājās vācu armijā un nonāca Beļģijā kopā ar savu armijas daļu. Tur viņus saņēma gūstā ASV karavīri. Bija 1945.gada maijs, Artūram tikai 17 gadu un viņš nonāca ASV gūstā kā ienaidnieka armijas karavīrs. Tas nozīmēja badu, šausmīgus apstākļus. Artūrs bija gūstā līdz pat 1946.gada aprīlim, kad beidzot izdevās nokļūt Alt-Garges nometnē pie savējiem.

1949.gadā Gerhardu ģimene nonāca ASV, bet Artūrs pievienojās tikai 1951.gadā, jo viņu kā ienaidnieka armijas karavīru ASV ātrāk nepieņēma.

Vairākus gadus viņi visi strādāja lielā lauku saimniecībā Virdžīnijas štatā. Vēlāk ģimene apmetās Buffalo pilsētā Ņujorkas štatā. Artūrs sāka strādāt papīra fabrikā “West Virginia Pulp and Paper Company”, kur nostrādāja 40 gadus.

Tikai mūža otrā pusē Artūrs satika savu īsto pusīti Ēriku. Ērika dzimusi 1926. gada 26. oktobrī, nāk no Alūksnes. Vācu laikā, tieši no skolas sola, viņa nokļuva vācu armijas hospitālī un strādāja par operāciju māsu. 1945.gadā kopā ar citiem slimnīcas darbiniekiem nonāca gūstā Dānijā. Ērika gūstā izdzīvoja pateicoties tam, ka bija latviete un runāja ar dāņiem latviski (nevis vāciski). Latviešu valoda (!) palīdzēja tikt pie pārtikas u.c. vajadzīgām lietām.

Ērika bija precējusies ar pirmo vīru Kārli Viņķi. Viņu laulība ilga 25 gadus līdz Kārļa nāvei. Savukārt Ērika un Artūrs apprecējās 1978.gadā un pārcēlās uz Buffalo pie Artūra. Ērika strādāja krāsu fabrikā par prečzini, līdz abi pensionējās. Tad kopā pārcēlās uz SanktPēterburgu Floridas štatā. 2004. gada Ziemassvētkos Ērika aizgāja aizsaulē.

Ērikai un Artūram vissvarīgākās lietas vienmēr ir bijušas:

-darba tikums, godīgums;

– dārzs, ziedi un daba (Latvijas laiku lauku dzīve nākusi viņiem līdzī un vēlāk šī mīlestība uz zemi un dabu radījusi brīnišķīgus dārzus visur, kur viņi dzīvojuši) Artūra dārzs SanktPēterburgā bija viens no skaistākajiem pilsētā.

– abiem ļoti patika ceļot, kopā ir apceļota visa Amerika un Kanāda.

-teātris, jo Artūrs 20 gadus bija SanktPēterburgas Daugavas Vanagu kopas teātra aktieris, izspēlētas dažādas lomas.

Artūrs un Ērika gribētu dalīties ar to, ko paši smagi strādājot ieguvuši. Viņu garais ceļš cauri brīžiem gandrīz nepārvaramām grūtībām un vēstures rata pagriezieniem, kas piespieduši sākt dzīvi no nulles vairākas reizes un veidojuši Ēriku un Artūru par stipriem cilvēkiem. Viņu darba tikums un mīlestība uz Latviju ir radījusi ceļu un devusi gaismu idejai par Artūra un Ērikas Gerhardu stipendijas fondu.

Artūrs un Ērika vēlējas palīdzēt Latvijas studentiem, kas vēlas dzīvē sasniegt savus mērķus un palīdzēt atkal radīt Latvijas laukus tādus, kādiem tiem vajadzētu būt.

Artūra un Ērikas Gerhardu stipendijas fonda iniciatori un tagad arī pārvaldītāji ir Artūra Gerharda tuvi draugi Pēteris un Inguna Ozoli, kas pieliek milzu pūles un savu laiku, lai LLU studējošie saņemtu Gerhardu stipendiju. Paldies viņiem!